

Izhaja:

10, 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto s prilogo »Domači Prijatelj« 2 goldinarja. — Priloga izhaja 10. in 30. dan v mesecu.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Leto XVII.

V Celovcu, 30. marca 1898.

Štev. 9.

Schönerer pride!

Kdo je Jurij Schönerer, je našim čitateljem znano! On je glavni razgrajac državnega zbora, v katerem je potegnil vse nemškonalne in tudi liberalne poslance za seboj, da z „obstrukcijo“ t. j. z vpitjem, razsajanjem, pretepanjem, zabranjuje vsako koristno delo! To je njuhši nasprotnik Slovanov in naše Avstrije, katero bi spraval najrajši pod nemško-prusovski klobuk in kateri niti imena „Avstrija“ ne privošči več, marveč jo je prekrstil v „Ostmark“, t. j. vzhodna pokrajina, namreč nemškega „rajha“! Svoje sovraštvo do našega cesarja kaže v državnem zboru s tem, da zapusti zbornico ali pa obsedi na svojem stolu, ko se kliče cesarju „slava“! Zagrizen nasprotnik je katoliški cerkvi. Ta mož se ne zmeni nič za kmeta in je nedavno izjavil na nekem shodu, da se za delavce ne bode potegoval!

In tega Jurija Schönererja so poklicali naši nemškutarji, da pride pomagat „bauernbundu“ pobijati koroške Slovence. Njegovo društvo „Bund deutscher Landwirthe in der Ostmark“ napravi namreč dné 11. aprila shod pri Trampiču na Razpotji (Večajdi) nad Humbergom. O tem shodu se je v Rožu že dolgo govorilo. Kot govornika sta naznanjena takoimenovani „parade-kmet“ in „adjutant“ Schönererjev Jurij Schamberger (o dnevnih vprašanjih) in Jurij Schönerer (o političnih, socialnih in gospodarskih stvaréh). — Ta dva „Jurija“ naj torej rešita kmetški stan! Tega pač nihče ne more verjeti, saj se z zabavljanjem, razsajanjem kmetom ne pomaga! — Slovenci torej vedó, kaj imajo pričakovati od tega shoda, vedó, da jim zabranjuje národna čast in avstrijsko domoljubje, udeležiti se shoda in letati za človekom, katerega bi na Prusovskem bili že davno pognali preko mej, če bi tam preobračal take kozolce! „Freie Stimmen“ same v zadnji številki Schönererju očitajo laž ter pišejo, da ga nihče nima za resnega. Tam bolj značilno je torej za „bauernbundarske“ nemškutarje, da se pajdašijo z njim.

Radovedni smo, kaj počne o tem shodu slavno e. kr. okrajno glavarstvo celovško, ki slovenske shode tako rado prepoveduje in s „kugami, davicami itd.“ preganja? Ali se bo kaj zganilo, ko se prirejajo protiaustrijski shodi! — Ko je l. 1888. bil Schönerer zaprt, so nabirali podpise za prošnjo, da ga naj izpusté iz ječe. Takrat je e. kr. okr. glavarstvo celovško z ukazom od dné 8. jun. 1888, št. 9833., občinam prepovedalo nabiranje podpisov za Schönererja. Tako je bilo pred 10 leti; kako bo sedaj? Sevédá moramo pomisliti, da je bil takrat okrajni glavar Kronig, a sedaj je — baron Mac Nevin!

Državni zbor.

(Izvirno poročilo iz Dunaja.)

Preteklo je 112 dni, odkar so uporni nemški liberalci in z njimi združeni socialni demokrati na povelje Schönererjeve prusaške stranke po divjem kljubovanju proti vladi in proti konservativni slovenski večini v državnem zboru in po dogovorjenih pouličnih izgredih na Dunaju prepredili vsako zborovanje v poslaniški zbornici. Dné 28. novembra 1897 je bil državni zbor nagloma preložen, grof Badeni se je nasilstvu umaknil, njegov naslednik baron Gautsch je vladal sto dni brez parlamenta, po njegovem odstopu pa je na željo presvitlega cesarja dné 5. t. m. grof Franc Thun vzel vladine vajeti v roke. Na njegov poziv so se državni poslanci dné 21. marca — prvi spomladni dan — zbrali k novemu, XIV. zasedanju. „Mirovi“ bralci so pač radovedni, ali in kako je državni zbor pričel svoje delovanje. Ali se je morda novemu ministerskemu predsedniku posrečilo, popred neukrotljive in razburjene stranke na levisi toliko pomiriti, da bodo zamogli poslanci kot zastopniki ljudstva zopet mirno in dostojno zborovati in delati v prid svojih volilcev in v blagor cele države? Ali bodo morebiti trmasti kričači vnovič ponavljali svojo be-

dasto, nikakor opravičeno obstrukcijo (nagajivost) ljudskim stanovom v veliko škodo, sebi na sramoto, cesarstvu in ustavi v pogubo? Tako poprašujete doma — tako poprašujejo in ugibajo še drugod po celem Avstriji in tudi zunaj Avstrije. A danes je položaj v državnem zboru še nejasen; še le tekem prihodnjega tedna utegnejo se razmere glavnih strank manjšine na levisi in razmere združene desnice proti novi vladi toliko razjasniti, da se bo dalo povedati, ali bodo poslanci prišli do resnega zborovanja, ali pa se bodo vsled obnovljene obstrukcije brez vsega vspeha vračali domu. Do 24. t. m. so se vršile štiri seje, v katerih so prišle te-le glavne obravnave na vrsto: V prvi seji dné 21. t. m. je novi ministerski predsednik Franc grof Thun v polnem številu zbranim poslancem predstavil nove ministre in zbornica si je izvolila svojega predsednika. Pred zbornico se je ta dan seveda zbrala velika množica radovednih ljudi. A ta množica se je obnašala mirno. Notri v parlamentu pa je nekako vrelo in šumelo, kakor v bučeljnjaku pred rojem. Bliskoma se je namreč širila od ust do ust zlasti za večino neprijetna govornica, da je v zadnjem trenutku navstal razpor v nemškem katoliškem klubu. Tirolska poslanca Dipauli in Zallinger sta odločno nasprotovala, da bi klubov člen dr. Fuchs prevzel predsedništvo v zbornici. Velika večina kluba (vsi štajerski, gornje-avstrijski in solnogradski konservativni zastopniki katoliške stranke) se je pa ravno tako odločno izrekla za Fuchsovo kandidato. Ker Dipaulijev ugovor ni obveljal, izstopila sta on in Zallinger iz izvrševalnega odbora, oziroma iz parlamentarne komisije desnice in baron Dipauli je v svoji nevolji celo odložil mesto načelnika v katoliški nemški skupini. Neprijetni dogodki so seveda najboljše užalili blagega dr. Fuchsa tako, da se je branil prevzeti predsedništvo. Zmešnjava je bila na vrhuncu, ko so zahtevali tudi Čehi, da se mora izvoliti prejšnje predsedništvo, ker bi se sicer dozdevalo, da je večina premagana in se boji levičarskih upornikov. Slednjič se je dr. Ebenhochu posrečilo, da je potolažil dr. Fuchsa z zagotovilom, da mu bode ves klub katoliške ljudske stranke stal zvesto na strani; ravno tako se je posrečilo prizadevanju vlade in Poljakov, da so Čehi odstopili od svoje zahteve.

Ko je bila poravnana ta neljuba zadeva, došli so v dvorano novi ministri, katere je desnica živahno pozdravila. Njim na čelu stopa grof Thun, mož krepke, orjaške postave, ki po svoji visoki rasti celo presega dosedaj „največjega moža“ v zbornici — celovškega poslanca g. J. W. Dobernika. Ministerski predsednik je slovesno izjavil, da otvarja na Najvišje povelje državni zbor in je povabil rumunskega poslanca dr. Zurkana, da prevzame kot starosta začasno predsedništvo zbornice. Starosta pozdravi poslance z željo, naj bi se v korist države in volilcev pričelo redno delo, k temu naj bi poslance posebno spodbujala petdesetletnica vladanja presvitlega cesarja, kateremu zakliče navdušeno trikrat „Slava“. Ko so novoizvoljeni poslanci storili obljubo, pričela sta Schönerer in Wolf takoj uganjati burke. Schönerer zaupije: „Ali moram jaz tudi obljubo storiti? Jaz sem še izključen!“ Wolf pa kriči: „Jaz sem tudi še izključen! Ali ni nič policije tukaj?“

Volitev predsednika.

Nemški levičarji in sicer liberalci in narodovci, Schönererjevi pristaši, krščanski socialisti in socialni demokrati se volitve niso udeležili, nemški veleposestniki so oddali prazne glasovnice. Oddanih je bilo 241 glasovnic, med njimi 44 praznih. Predsednikom je bil izvoljen dr. Viktor plem. Fuchs, odlični člen nemške kat. ljudske stranke, s 195 glasovimi, 1 glas je dobil David Abrahamovič in 1 glas — Wolf. Cela desnica je z burnim ploskanjem pozdravljala novega predsednika in po vsej pravici. Plemeniti mož je po svojem uglednem značaju, po svojih vednostih in po svojem prikupljivem obnašanju za tako častno in važno mesto kaj sposoben. Mi Slovenci se izvolitve preblagega dr. Fuchsa tem bolj veselimo,

ker nam je novi predsednik jako naklonjen; udeležil se je svoječasno tudi katoliškega shoda v Ljubljani ter se samega s ponosom rad imenuje „častnim Slovincem“.

Schönerer in Wolf na delu.

Komaj je novo izvoljeni predsednik stopil na svoje mesto, da bi se zbornici zahvalil, že je začel Schönerer ga psovati prav pobalinsko in s tako surovimi besedami, kakor jih le slišimo od razdraženih norcev. Ko je Schönerer prenehal, zmiral je Wolf nadalje in prodajal cvet svoje nemške omike. Oba sta ga osipala z najgršimi psovki. Schönerer vpije na ves glas: „To je nezaslišano! Fuchs je bil člen predsedništva, ki je ravnalo po Falkenhaynovem predlogu. Predsednik dr. Fuchs, vi spadate v luknjo, dà v luknjo z vami. Vi ste zločinec. Državni zločinci spadajo v ječo — to bom ponavljal v vsaki seji, kateri bo predsedoval poslanec Fuchs.“ Wolf: „Tak lopov (gauner) mora v luknjo in ker je Nemeec za celo življenje. — Udeleževal se je, ko so poslance vlačili z zbornice.“ „Takemu državnemu zločincu treba tintnik zagnati v glavo. Vi novopečeni ministerski predsednik — zakaj gledate vse to tako mirno?“ S temi in enakimi psovki sta prusaška olikana Nemca-voditelja pozdravljala predsednika, več nego 20 krat je odmeval po zbornici njuni pozdrav: „V ječo z vami, doli s kanalijo.“ (Dalje sledi.)

Dopisi prijateljev.

Iz Celovca. („Judeževi groši“ nemškega schulvereina.) Nemški „schulverein“ je v zadnjem času dovolil sledeče podpore: Za učiteljski dom (Präparandenheim) v Celovcu 500 gld., za Eggerjevo učiteljsko semenišče 500 gld.; za šolo v Skočidolu 400 gld., za šolo v Vetrinju 200 gld. Dalje je obljubil večjo podporo, če se zida kaka šola v bližini Velikoveca! — Suhi ti podatki govoré jasno in glasno! Ni treba mnogo pisati, zadostuje: Skočidol in Vetrinj sta slovenski vasi, v katerih naj storijo svojo dolžnost — Judeževi groši! Naši učiteljski pripravniki se vzgajajo za bodoče „delo“ s pomočjo — Judeževih grošev! A ti Judeževi groši naj pokažejo svojo moč zlasti zoper našo vzgledno „Národno šolo“ v Št. Rupertu ob Velikovcu. Zoper njo hočejo postaviti novo nemško šolo. Ali je treba še dolgega moledovanja, da se v takih razmerah zave vsak rodoljub národne dolžnosti do naše družbe sv. Cirila in Metoda?

Iz Kaplje na Dravi. (Pismo „Kmetškemu Listu“.) „Kmetški List“ št. 3. prinaša iz Rožne doline in Slov. Plajberga več dopisov, katerim se na mah pozna, da so skovani v eni in isti kovačnici in v katerih se „dopisniki“ zaletavajo v me. Iz Svetnevasi piše nekdo, da „imajo črni klerikalci že trem posestnikom obljubljeno, da jih bodo postavili županom“. Kje je dopisnik to raco vzel, tega ne vem; brž ko ne sam tako dela in potem misli, da tudi drugi tako ravnajo, po znani nemški prisloviči: „Wie der Lump selber ist, so denkt er auch von anderen“. — Nadalje vpraša, „ali bi ne bilo boljše, ko bi župnik v Kaplji čas, ki ga rabi za agitacijo, za to potreboval, da bi napravil med Svetovasio (!) in Kaplo od njega razdrto izsušnja močvirja (!!) spet v red?“ No, dopisniku „Kmetškega Lista“ povem, da je vsega nereda pri izsuševanju blata med Kapljo in Svetnovasio kriv g. Št. Krasnik, župan v Svetnovasi. Naj se torej ta zahvali pri njemu gotovo dobro znanemu dopisniku „Kmetškega Lista“, da se cela zadeva objavi. Pred nekaterimi leti si je g. Ferlati, posestnik Gradišča v Svetnovasi, veliko prizadeval, da se napravi vodna zadruga za izsuševanje blata, in posrečilo se mu je pridobiti večino posestnikov. Začasni načelnik je bil g. Ferlati, ki je hotel poskrbeti, da se vodna zadruga postavno potrdi. Vendar predno je bila vodna zadruga postavno potrjena, je g. Štefan Krasnik, l. 1892. najel tuje delavce, kateri so izkopali rove, pa brez vsega

Spominjajte se Ciril-Metodove družbe!

dovoljenja in brez vodne zadruge. Nato je vsa zadeva spala do meseca decembra l. 1894.; tedaj je poslal g. Krasnig posestnikom v Kaplji plačilne ukaze v imenu vodne zadruge!! Plačati bi se imelo v treh tednih in sicer se je nekaterim naložilo plačilo od 50 do 70 gld. Vprašam: ali se to pravi „prijatelj kmetom“ biti, ko se njim ravno ob novem letu, ko ima kmet največ stroškov za posle itd., nakladajo tako velika plačila? Kmetje so bili iznenadjeni, ker se je prej govorilo, da bode izuševanje blata le malo stalo; zdaj pa pridejo naenkrat taka plačila! Svetoval sem, naj pregledajo račun, predno plačajo; tudi sam sem šel gledat. To je torej tisti „nered“, katerega sem napravil, ko sem kmetom svetoval, naj pregledajo račun predno plačajo. Da je bilo pregledovanje potrebno, kaže sledeče: Vse delo je stalo okoli 1450 gld.; c. kr. kmetijska družba je dala 600 gld., 600 gld. pa je posodila brezobrestno, ter naj bi se ta znesek plačal v desetih letnih obrokih; 100 gld. je daroval g. Ferlati. G. Štefan Krasnig pa je razdelil ves znesek okoli 1450 gld. na posestnike, namesto da bi bil 700 gld. popolnoma odštel, 600 gld. pa za vplačevanje na 10 let razdelil. Nazadnje se je celo zvedelo, da vodne zadruge ni, čeravno je gosp. Krasnig delal v imenu „vodne zadruge“. — L. 1895. je prišla komisija od c. kr. okr. glavarstva v Celovcu, da bi se napravila vodna zadruga. Okr. glavarstvo je razsodilo, da se vodna zadruga ne more ustanoviti, ker so rovi že izkopani. Na pritožbo g. Ferlatija, deželne odbora in podpisane je c. kr. deželna vlada razsodila c. kr. okr. glavarstva razveljavila. Prišla je komisija drugikrat in c. kr. okrajno glavarstvo je zdaj spoznalo, da se sme vodna zadruga napraviti. Spoznalo je pa tudi, da so tisti, kateri so rov brez dovoljenja napravili (to je g. Krasnig in sodrugi), zapadli kazni; toda kaznovati se več ne morejo, ker je kazen že zastarana. In tako še zdaj nimamo vodne zadruge. Kdo je kriv temu? Ali ne tisti, kateri je tako samovoljno delal? Vprašam zopet: ali se to pravi za kmete skrbeti, če se nepotrebne komisije pouzročijo, kakor je bila v tem slučaju ena komisija popolnoma nepotrebna, ko bi gosp. Krasnig čakal z delom tako dolgo, da se vodna zadruga napravi. No, ali delavci so bili tuji, gosp. Krasnig ima pa gostilno in kramarijo in tako marsikateri goldinarček nazaj pride. Svetujem torej dopisniku iz Svetnevasi, naj rajši pomaga g. Štef. Krasnigu opisano vodno zadevo v red spraviti, namesto da zabavlja čez duhovnike, trati čas po liberalnih shodih, ter pošilja neresnične dopise v časnike. Dozdeva se mi, da ga k temu veže tudi četrti božja zapoved, ktero je menda pa že pozabil. — Dopisniku „iz Spodnjega Roža“ pa, ki je z onim iz Svetnevasi gotovo v najbližnjem sorodu, povem skrivnost, kako naj ravna, da bode imel najboljšo njivo in travnike; naj jih namreč tako obdeluje in gnoji, kakor se dela na farovškem polju v Kaplji! Kar pa zadene 400 gld., kateri so se plačali rajnemu gosp. dekanu Ambrožu za njivo, kjer je zdaj pokopališče, mu bode povedano, da so s to prodajo faranom storili le veliko uslugo, ker bi drugače morali enak prostor še veliko dražje plačati; nek posestnik je zahteval za enako velik kraj 1000 gld., drug liberalen posestnik celo 1500 gld., to je 3 gld. za □ seženj. — Kar zadene dohodke župnika v Kaplji, nisem dolžan nikomur drugemu računati, kakor za to postavljeno oblasti; župnika in dva kaplana v Kaplji, župnika v Št. Janžu in župnika Podljubelom pa ni plačeval ne župnik v Kaplji in ne Jožef Krasnig v Svetnivasu. — Povedati moram tudi, da župniku v Kaplji še ped zemlje ne sliši, toliko manj pa pol vasi; dohodke iz polja ima le za plačo. Pa tudi ni res, da so ranjki gospod dekan Ambrož občinske doklade tako radi plačevali; plačevali so je, dokler so bile občine v slovenskih rokah; ko so pa prišle v nemškutarke roke, niso več plačevali občinskih doklad ne Podljubelom, ne v Svetnivasu. Če to ni res, zakaj je zahteval g. Štefan Krasnig, župan v Svetnivasu, od mene, naj plačam občinske doklade za l. 1892., 1893. in 1894., ko sem vendar še-le v 2. polovici l. 1894. župnijo nastopil? Leta 1892. je prišla občina Svetnaves v liberalne roke. Toliko v odgovor pisacem „Kmetškega Lista“.

Janez Ogris, župnik.

Dostavek uredništva. Predstojeci stvarni odgovor bode gospodom, ki so se tako oblastno razkorčili v „Kmetškem Listu“, menda zadostoval! Zdjaj naj se le dobro popraskajo, kjer jih srbi! Bralci pa spoznajo iz tega zopet, koliko je verjeti pisarenju Lisjaka in kakšni „prijatelji“ kmeta so tisti, ki ga pišejo. Tem gospodom velja: Naj le nikar ne hodi na solnce, kdor ima toliko masla na glavi! — Gospod župnik se je branil in podpisal s polnim imenom; naj zdaj s polnim imenom stopijo na dan tisti, ki ga napadajo povsem po krivem in iz zakotja. Gospodje: „le ljubite resnico, hčer božjo!“

Iz Slov. Plajberga. (Kako sodi kmet o „Lisjaku“.) Slovenski kmet nam piše: Tudi jaz sem dobil v roke „Kmetški List“, katerega so nam poslali za predpustno šalo. Čital sem v njem, kako obrekuje duhovne ter se prilizuje kmetom, da bi

lažje dobil več naročnikov. Ta lutovski lisjak ne zna drugega, kakor med ljudstvom nemir delati in spravljati ljudi ob sv. vero. Ozrmo se nekoliko nazaj; dokler ni bilo toliko slabih časopisov, koliko je bilo veče ljubezni med nami in vere. Dragi čitatelj, vprašam te, kdo je tega kriv? Ali mar niso tega krivi slabi časopisi in liberalizem, ki ščuje ljudstvo proti duhovnom? Ali se mar ne bomo spominjali besed, katere je govoril Jezus svojim učencem: Kdor bo vas preganjal, bo mene preganjal; kdor bo vas zaničeval, bo mene zaničeval. Nobeden ne pomisli, da brez duhovnika nam ni mogoče po krščansko živeti in se izveličati. Taki „svobodoljubni“ ljudje bi seve kar radi po svoje živeli; ne zmenijo se ne za Boga, ne za cerkev in njene zapovedi, pa sovražijo nas Slovence. Kedar se nam bližajo volitve, tedaj kar nahujskajo poslovodje bližnjih tovarn, da jemljejo Slovincem za služek, ako nočejo z njimi voliti. Tudi v šoli nam zmiraj vsiljujejo le nemško „kulturo“, da se nobeden otrok ne nauči svojega materinega jezika. Ko izstopi iz šole, ne zna ne slovensko, veliko manj pa še nemško. Slovenci! Torej proč s puhlim nemškutariskim liberalizmom in oklenimo se trdno naše slovenske stvari, naj nas zavoljo tega tudi zmerjajo s „klerikalci“.

Slovenski kmet.

Iz Št. Petra na Vašinjah. (Pogreb.) Dne 14. t. m. imeli smo pri nas pogreb, kakoršnega tukaj še ni bilo. Pokopal je brata njegov duhovni brat. Umrl nam je namreč priljubljeni mladi posestnik Gregor Jelen p. d. Mačedolnik. Otožno in milo nam se je že storilo, ko je molil duhovni brat za svojega brata na domu. Ali brez solz ni bilo nobeno oko, tudi ne duhovnega brata, na pokopališču. Po opravlilu, ko je bila rakev pokrita s prstjo, spregovoril je duhovni brat č. g. provizor Aleš Jelen v Krnskem gradu nekatere besede, ki so nam segle globoko do srca. Z rajnim izgubila je žena mladega, pridnega, zvestega moža; bil je še-le 31 let star; brat brata, prijatelj prijatelja, stara mati svojega sina. Hitra njegova smrt bode nam opomin, da smo vselej pripravljani. Odkar je bil pokojni samostalen gospodar, bil je priden in skrbljiv kmet, rad je prebiral „Mir“ in bil zaveden Slovenec, kar je lepo pokazal pri zadnjih volitvah. Od mladih let že je bil pobožen kristijan, zatorej je bila tudi sladka in mirna njegova smrt.

Iz Pliberka. (Novi g. dekan. — Volitve v Libučah. — Semenji.) Dne 6. marca se je slovesno vmetil naš novi dušni pastir, preč. gosp. Simon Bauer. Od vseh stranij so prišli farani, da bi se udeležili redke slovesnosti; že pred 10. uro je bila farna cerkev do zadnjega kotička natlačena. Veselo zvonjenje nam je naznanjalo, da se bliža željno pričakovani gospod. Deset duhovnikov ga je spremljalo, med njimi preč. gosp. kancelar Karol Elsler, ki je pred glavnim altarjem opravil obred in predstavil ovčicam novega pastirja. Naznanil je tudi, da je novoumešeni gospod župnik imenovan ob enem od milostljivega g. knezoškofa dekanom pliberškega okraja. Novi gospod dekan je na to v prelepem nagovoru prisrčno pozdravil mu ravnokar izročene vernike. Gotovo smo imeli vsi le eno prošnjo in željo: da bi nam mili Bog ohranil našega novega dušnega pastirja prav mnogo let v naši sredi! — Dne 17. marca so bile občinske volitve v Libučah; tudi tukaj nam je bila sreča mila in zmagali smo v vseh treh razredih. Čast in slava gre vsem zavednim libuškim kmetom, ki so brez vsake „črne agitacije“ v lepi slogi zadnje liberalce potisnili iz svoje srede in so izročili občino povsem vernim slovenskim korenjakom. Njih zavednost in jedinstvo naj služi drugim občinam v posnemanje. Slava jim! — Dne 21. marca je bil v mestu tržni dan; vkljuba slabemu vremenu se je prignilo še dosti živine, ali malo je bilo kupcev in se torej semenji ni tako mastno obnesel, kakor bi se spodobilo za „pliberško maslo“.

Iz Tolstega Vrha. (Volitve.) Le malokdaj čitajo „Mirovi“ bralci kakšno novico iz Tolstega Vrha. „Pri vas je pač vse mirno, vaše krepko, gornato ljudstvo se še ni nasrkalo nemškutarkega duha in z njim združenega brezverstva, katero razjeda srce našega ljudstva“; tako si bode mislil marsikateri „Mirovi“ bralec. Najnovejši politični dogodek pri nas pa kaže drugače. Imeli smo dne 8. jan. t. l. volitev občinskih odbornikov. Naša občina je bila od nekdanj v rokah vernih Slovincem. Imamo sicer kakor povsod tudi pri nas par „privandranih“ nemškutarjev, a ker na splošno mnenje niso merodajni, smo se zanašali in brez dela čakali dan volitve; med tem pa, ko smo spali, je satan nasejal ljuliko med pšenico; izgovorljivi Brundula je jahal okrog, ter z lažmi, da so našinci za veliko svoto ogoljufali občino, begal naše v političnih stvaréh žalibog premalo probujene kmete. Res je, da je nek nered v občinskih računih, a ta ni nastal iz „goljufije“, kakor se lažejo nasprotniki, ampak iz neke površnosti. V poravnavo omenjenega nereda pa nobenemu kmetu ne bode treba pridejati beliča, najmanj pa onim obrekovalnim širokoustnežem, ki s tem kmete zapeljujejo. Lisjaki se za

take in jednake puhle vzroke zakrivajo, pravi vzrok pa zamolčijo; v oči jih bode nameravana slovenska šola. Tako so za dan volitve vendar zbrali kupček somišljenikov; iz Guštanja je prinesel neki gospod svoj „žmauc“ na prodaj ter napadal prihajajoče naše može. Njegovega zvestega sina, ki kakor se pripoveduje „študira“ na visoki šoli, je v tistem času veter pripihal domov, da je prodajal v volilni sobi (!) svojo vedo in modrost s tem, da je trdil: on ima kot avstrijski državljani pravico voliti s pooblastilom, akoravno še občan ni! Neki kmet ga je mirno poučil. Z veliko marljivostjo je omenjeni visokošolec pomagal Brundulu listke prepisavati in sicer v volilni sobi. Tako so z največjim trdom nasprotniki dva nemškutarja vrnili med odbornike naše stranke. Imeli smo tedaj med 12. odborniki 10 našincev; a da so naši može omahljivi, to so nasprotniki čutili le predobro in so Brundulu že čestitali kot županu. Prišel je dan volitve župana: trikrat se je volilo, pa vsakokrat je Brundula dal glas sam sebi, med tem ko naš kandidat Ivat tega ni storil, ampak rajši glasu ni oddal. Ker vrh temu še dva naša moža, na katera smo se zanašali, nista storila svoje dolžnosti, marveč v zadnjem trenutku celo v nasprotni tabor stopila, je prišlo, da je župan postal v liberalni rog trobeči Brundula, ki se pa redi od žuljev vernih kmetov. Obžalujemo, da sta nas zapustila dva našince, Brundulu pa zagotovimo, da se njegovega županovanja prav nič ne bojimo in prepričan naj le bo, da njegova drevesa ne bodo zrastle do neba! T...e.

Glasovi nasprotnikov.

„Kmetški List.“

„Lisjak“ je v tretjič prilezel na dan, da bi po svojem „barval“ in zapeljeval slovenske kmete. Nabasana je tudi ta številka s tolikimi lažmi, zavijanjem, obrekovanjem, da se človeku že gabi, pečati se s takim listom! Stvarnega ne najdeš kaj v njem, toliko več pa zabavljanja „klerikalcem“. In s tem hočete pomagati kmetu? Kdo se ne smeje! Na prvem mestu objavlja članek: „Kaj so storili klerikalci kmetom na korist?“ Tu je pogrel „Kmetški List“ še enkrat vse tiste laži in čenče, katere so nemški liberalni listi že stokrat pogrevali in katere so se ravno tolikokrat zavrile in dokazale kot to, kar so, kot laži. Postavili jih bodemo tudi mi še v pravo luč.

Kdo laže?

V članku: „Kako klerikalci lažejo“ piše „Kmetški List“: „Da klerikalci resnico ne spoštujejo, kedar je bolje vsečo za njih namene, je znano. Zatožujejo svoje politične nasprotnike na vse mogoče viže, skoz časnike, brezimnične dopise na sodnije in urade, ter druge zvijače. Saj imajo Jezuiti prebrisanu geslo: »Namen posvečuje pomago«. (Hotel je zapisati: „pomagilo“ = sredstvo, ali kakor drugod, se je tudi tu — vrezal!)

V tem stavku se kaže vsa peklenska zloba „Kmetškega Lista“, katerega Slovincem ponuja luteranec, in onega, ki je ta članek napisal!! Da imajo jezuiti geslo: „Namen posvečuje pomagilo“, je nesramna zgodovinska laž, katero so iznašli luteranci in ki se je kot laž že neštevilnokrat dokazala! Razpisala so se že mnogokrat velika darila tistim, ki bi resnico onega izreka mogli dokazati iz knjig, katere so jezuiti pisali in izdali, ter bi dokazali, da so jezuiti res kedaj tako učili! Do danes onih daril še nihče ni zaslužil!

Mi sami s tem razpisujemo darilo 500 kron, katero takoj izplačamo vsakomur, kdor nam dokaže, da so jezuiti in sploh katoliški (verni) učniki učili navedeno geslo. Dokler nam pa tega ne dokaže, imenujemo vsakega, kdor to piše in trdi, nesramnega lažnika in podlega obrekovalca!

Torej: širokoustneži, ki stojate za „Kmetškim Listom“ — in pisava Vas izdaja! — le hitro na delo in z dokazi na dan, da zaslužite razpisana darila. Dokler si jih niste zaslužili, visi na vas madež lažnikov in obrekovalcev. Koliko zupanja pa zaslužijo taki „poštenjaki“, vé vsakdo!

Nasprotni pisac si je ohranil od latinskih šol še nekaj znanja latinščine, in zató dostavlja svojemu članku, katerega vsebino smo s predstojecim dosti osvetlili: „Diligite veritatem, filiam Dei“ t. j. „Ljubite resnico, hčer božjo“. Dà, dà, lep opomin za — „Kmetški List“ in za tistega, kateri trdi sam o sebi, da bi ga „klerikalni Slovenci najrajši kosmatega pojedli“. („Košičevega Pepčka“ namreč.) To zadnje dvomimo, saj je tako neprebavljiv, da bi vsakemu obležal v želodcu!

Kdo pomaga kmetu?

„Kmetški List“ piše: „Tisoč let so imeli klerikalci časa kmetu pomagati, a cuzili so vedno na njegovem mozku.“ Da so „črni klerikalci“, katere „Km. L.“ svojim bralecem stavlja na vsaki strani za pravo strašilo pred oči, imeli res „tisoč

Slovenci, zahtevajte povsod ter rabite samo vžigalice in svinčnike družbe sv. Cirila in Metoda!

V Celovcu dobijo se vžigalice in svinčniki „družbe sv. Cirila in Metoda“ v trafiki gospé Izop, kosarske ulice številka 7.

Naznanila.

Izjava.

Jaz podpisani Miha Pak, po domače Kirschner, posestnik na Plešivcu nad Kotmarovesjo, obžalujem žaljive besede, katere sem dné 24. februvarija 1898 proti onim osebam, katere so gospodu Matiji Prosekarju na čast streljale, posebno proti gospodoma Primožu Hedeniku p. d. Matjaku in Antonu Lampichlerju p. d. Pulverstampfu v Kotmarivesi, izustil in prosim jih očitno za odpuščanje.

V Celovcu dné 24. marca 1898.

Miha Pak,

posestnik in občinski svetovalec.

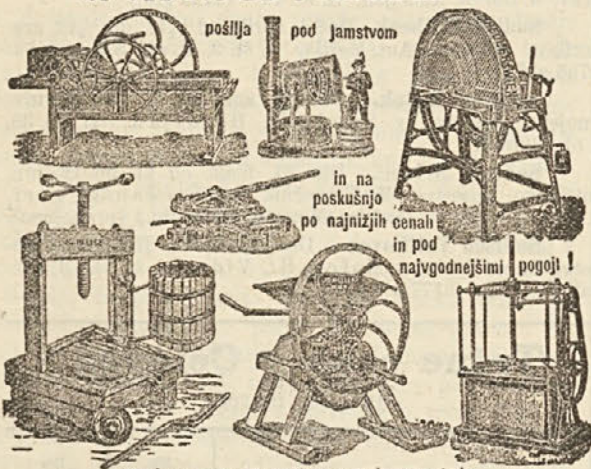
Izvrstna kuharica,

srednje starosti, želi priti v kak farovž v službo. Dopisi naj se pošiljajo na upravništvo „Mira“ v Celovec.

Velika gostilna

ob okrajni cesti, p. d. Grašerjevo posestvo v Štebnu pri Klobasnici, slovenski veliki vasi s 70 hiš. številkami in z velikimi vasi v bližini ter v najboljšem prometu, se takoj prodá za okr. 8000 gld. 3500 gld. more ostati na hiši. Posestvo obsega kovačnico, enonadstropno prostorno hišo, dobro obokane hleve s perilnico in kuhinjo za živino, kaščo itd. V hišo in hlev je napeljana voda. Gozdov je okoli 20 oralov, dva velika travnika z napeljano vodo in vrtovi, nad 50 birnov posetve in dosti paše za goved in 50 ovc, delež občinskega gozda do okrog 5 oralov, vse v ravnini. Več pové posestnik **Franc Janisch**, pošta Klobasnica (Globasnitz) na Koroškem.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

Lito železo, strovo ali pretlačeno, za enokotarsne stroje. Nagato ilustrovani 192 strani obsežni cenik v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastoj.

IG. HELLER, DUNAJ
Praterstrasse 49.
Preprodajalci se iščeja.

Malo posestvo,

obstoječe iz jednonadstropne hiše, 2 oralov vrta, 3 oralov polja s travnikom, vse obkroženo, prav lepo ležeče ob Glini, se prodá, ali takoj dá v najem. — Vpraša se naj pri

Ter. Werdenigg

v Celovcu, Freudenbergerstrasse 24.

1898

Mauthner's Samen.

Aussaatzeit: Ende Februar und März.
Saatweite: 25-30 cm. Abstand der Reihen. 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

Mauthner-jevih slovitih zeliščnih in cvetličnih semen

v zaprtih, oblastveno zavarovanih zavojih
s sodnijsko vpisano
varstveno znamko „medved“

se nahajajo
komisijska skladišča
pri največ

veletrgovinah z mešanim blagom v Avstriji.

V vsakem kraju je poverjena komisijska prodaja 80 najbolj zahtevanih vrst zeliščnih in cvetličnih semen le jedni tvrdki, torej nastavljena le jedna omara. Iz krajev, kjer še ni zaloge, se sprejemajo naznanila.

Kot sveža in pristna semena tvrdke **EDMUND MAUTHNER** (Budimpešta, Andrassystrasse 23) veljajo le ona, ki so zaprta v izvorne zavojke z letnico 1898 in na katerih se nahaja, kakor kaže poleg stoječa podoba, slika **medveda** in ime **Mauthner**. — Pred ponarejanji se svari.

Čas setve: Koncem februvarja in marca. Prostor za posejatev: 25-30 cm oddaljenost vrst 10 cm v vrsti. Kakovost zemlje: Globoko zrahljana, redilna in ne na novo pognojena.

Umetna gnojila!

Za sledeče cene se dobivajo:

	po 100 kil:
Superfosfat 19% fosforove kisline, ki se taja v vodi	4 gld. 75 kr.
Amonijak-superfosfat 12% fosforove kisline 5% dušika	6 " 50 "
Kali-superfosfat 10% fosforove kisline 5% kalija	4 " 10 "
Chili-Salpeter (Dnevna cena se menja) 15 do 16% dušika	okrog 11 " 20 "

v celih, tudi mešanih vagonih na vse koroške železniške postaje.

Če se razdeljujejo celi vagoni gornjih gnojil na celovškem kolodvoru, zvišajo se gornje cene za 10 kr. pri 100 kil.

Če se dobiha blago od skladišča v Celovcu, se zvišajo cene za 20 kr. pri 100 kil.

Češka Tomaževa žindra, 19% fosforove kisline . . . . . 2 gld. 72 kr.

Kainit, Stassfurtov, 12 1/2% kalija . . . . . 2 " 55 kr.

če se prejemajo naravnost od tvrdke celi vagoni do celovške železniške postaje.

Če se dobiha po manj, veljajo predstoječi pogoji.

Zaloga umetnih gnojil

c. kr. kmetijske družbe za Koroško

pri

J. M. Rothauer-ju

v Celovcu, beljaška cesta šte. 1.

Gostilna z malo kmetijo

v živahni vasi Ziljske doline na Koroškem se takoj dá v najem ali se tudi prodá. Več pové: **Miha Waldhauser** v Bolcanu (Bozen) na Tirolskem.

Med, garantiran pitanec,

v skafih po 20, 30 in 50 kil, kila po 48 kr. V plehnatih skatljah po 5 kil franko po 3 gld.

Brinjevec,

liter po 1 gld. 50 kr., 3 litri po pošti franko za 4 gld. 50 kr. Za pristnost se jamči.

Nadalje priporoča podpisani svojo zalogo pristnih avstrijskih, dolenskih in hrvaških vin po najnižji ceni, in sicer od 56 litrov naprej.

Egidij Jeglič,

čebelar in trgovec na Selu, pošta Žeravnica, železniška postaja Lesce-Bled na Gorenjskem.

OVES

(„Willkomm“).

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 50 kil za eno oralo. — Podpisano oskrbnništvo pošilja 25 kil za 5 gld., 50 kil za 9 gld. 50 kr., 100 kil za 18 gld. z vrečo vred. Uzorce po 5 kil pošilja s pošto franko proti 1 gld. 70 kr. predplačila. Oskrbništvo graščine Golič pri Konjicah (Gonobitz), Štajersko.

Najnovejše mode slamnike

prav lepo štafirane, za ženske in moške, v veliki izbiri prav dober kup, kakor tudi raznovrstno perilo, igrače, košare ali canje in druge drobnine priporoča

Marija Possod

v Celovcu, Burggasse šte. 2.

Prevezemajo se tudi stari slamniki v popravljanje in moderniziranje.

V svojo lastno korist naj zahtevajo in jemljejo kupovatelj te tako izvorne zavojke.